

Blijven(d) ontmoeten, meedoen, ondersteunen

Een integrale visie op het sociaal domein in Gennepe

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Alleen samen maken we Gennepe	3
1 Veranderingen vragen om een visie	4
2 Een terugblik op de afgelopen jaren	5
2.1 Een krachtige gemeenschap	5
2.2 Positieve gezondheid	5
2.3 Collectieve en algemene voorzieningen	6
2.4 Individuele voorzieningen (Jeugd en Wmo)	7
2.5 Arbeidsparticipatie	7
2.6 Van buiten naar binnen	8
2.7 Samenwerking	8
2.8 Financiën	9
3 Onze visie op het sociaal domein	10
4 Beleidsdoelen	11
4.1 We vergroten de kracht van de inwoners en de gemeenschap	11
4.2 We investeren in preventie en positieve gezondheid	11
4.3 Kwetsbare inwoners worden ondersteund	12
4.4 We werken aan een inclusieve samenleving	12
4.5 We werken vanuit een integrale en samenhangende aanpak	12
5 Hoe pakken we dat aan?	14
5.1 We stellen onze inwoner(s) centraal	14
5.2 We houden grip op onze kwaliteit en financiën	14
5.3 We communiceren helder en duidelijk	15
5.4 We werken samen als dat een meerwaarde heeft	15
6 Een visie, en nu verder!	16

Vastgesteld door Gemeenteraad op 14 december 2020

Alleen samen maken we Gennep

Het sociaal domein is nog steeds volop in ontwikkeling. In 2015 droeg de rijksoverheid veel taken over naar de gemeenten. De bedoeling van deze overdracht was om de zorgtaken anders te gaan organiseren, dichtbij de inwoner en met meer maatwerk. Deze transitie ligt al enkele jaren achter ons. Nu ligt de focus op het aanpassen van de werkwijzen om verder vorm en inhoud te geven aan de veranderingen in het sociaal domein. De transformatie is op gang gekomen, maar er is nog een lange weg te gaan. De komende jaren willen we, samen met onze inwoners, (maatschappelijke) organisaties en partners stappen blijven zetten.

Gennep heeft een krachtige gemeenschap. Dat is de afgelopen tijd eens te meer gebleken. De coronacrisis heeft ervoor gezorgd dat onze inwoners nog meer dan anders naar elkaar omkijken en voor elkaar zorgen. Er zijn ontelbare initiatieven ontstaan, van verenigingen, (maatschappelijke) organisaties, maar ook van individuele inwoners. Daar zijn we ontzettend trots op. Maar ook binnen de muren van het gemeentehuis is niet stil gezeten. Zo hebben we bijvoorbeeld procedures en werkprocessen aangepast om onze inwoners sneller en gemakkelijker te kunnen helpen. De coronacrisis laat ons versneld nadenken over hoe onze processen en werkwijzen ook anders opgepakt kunnen worden. Dat biedt kansen in de transformatie.

Deze visie is een toekomstbeeld voor het sociaal domein. Een beeld waar we samen met de gemeenschap en onze partners naar toe willen werken. Het vormt ook de basis voor toekomstige uitvoeringsprogramma's met concrete acties.

De visie is tot stand gekomen met de inbreng van onze inwoners, sociale partners, de gemeenteraad en onze medewerkers. In persoonlijke gesprekken, interactieve sessies, spelvormen en workshops zijn we het gesprek aangegaan. Samen hebben we onze gedachten laten gaan over de toekomst van het sociaal domein, de uitdagingen, wensen en behoeften. Op deze manier hebben we een document willen opstellen dat recht doet aan de wensen en behoeften van alle belanghebbenden. We willen iedereen die hieraan heeft bijgedragen daarvoor hartelijk bedanken.

De visie geeft een richting aan, een stip op de horizon. Ook de komende jaren vraagt het sociaal domein aandacht, inzet en commitment. Van alle partijen. Alleen samen kunnen we op een goede manier vorm geven aan de ontwikkelingen en uitdagingen in het sociaal domein. Daar hebben we iedereen voor nodig. Alleen samen maken we (een sociaal) Gennep.

Rob Janssen
Wethouder Sociaal Domein

1 Veranderingen vragen om een visie

De participatiesamenleving ontwikkelt zich: we gaan van een samenleving waarin de overheid veel voor ons regelde naar een samenleving waar inwoners meer worden gestimuleerd om hun eigen mogelijkheden te benutten en verantwoordelijkheid te nemen. Ook in Gennep streven we naar een vitale, inclusieve samenleving, waarin mensen naar elkaar om kijken, mee kunnen doen en zo prettig mogelijk leven.

Van ons als lokale overheid vraagt dat een andere rol. We maken een verschuiving van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat'. De nadruk ligt hierbij op het stimuleren van de kracht van de gemeenschap en de individuele inwoners. Dat betekent niet dat we wegkijken. Natuurlijk blijven we ondersteunen waar nodig. Inwoners en de gemeenschap kunnen op ons blijven rekenen. Maar tegelijkertijd willen we de verantwoordelijkheid van inwoners en de onderlinge verbondenheid versterken. We geven ruimte aan inwoners en organisaties. Dat verhoogt het welzijn van onze inwoners.

De afgelopen jaren hebben we ons vooral gericht op de decentralisaties: de overgang van taken naar de gemeente is afgerond. De uitdaging is nu om verder vorm te geven aan de transformatie naar een vitaal en inclusief Gennep: deze beweging hebben we al ingezet in eerder sociaal beleid, maar zetten we de komende jaren door. Met deze visie laten we zien hoe we willen bijdragen aan de veranderingen in het sociaal domein. Tegelijkertijd willen we meer integraliteit realiseren. Daarom hebben we gekozen voor één visie voor het hele sociale domein. We leggen verbindingen tussen de 3 beleidsterreinen van Wmo, Participatie en Jeugd, maar ook daarbuiten. We besteden aandacht aan cultuur, (positieve) gezondheid, sport en speelruimte, veiligheid en de fysieke leefomgeving. Door op deze manier verbindingen te leggen, verwachten we tot betere oplossingen te komen die meer bijdragen aan de transformatie.

Deze visie vormt de basis voor een toekomstbestendig sociaal domein. Een stip op de horizon met daarbij geformuleerde beleidsdoelen. Doelen, die we samen met onze inwoners, gemeenschap, partners en de regio willen realiseren. De visie vormt ook de basis voor toekomstige uitvoeringsprogramma's.

2 Een terugblik op de afgelopen jaren

In het algemeen kunnen we stellen dat de transitie van het sociaal domein is geslaagd. De overgang van de verantwoordelijkheden van de hogere overheden naar onze gemeente is goed verlopen. De organisatie staat en functioneert.

In dit hoofdstuk kijken we terug op de afgelopen jaren en in welke mate we de doelstellingen uit het beleid hebben bereikt.

2.1 EEN KRACHTIGE GEMEENSCHAP

De kracht van de Gennepse gemeenschap is groot. Daar zijn we trots op en ook vanuit de samenleving zien we veel waardering. De afgelopen jaren zijn veel initiatieven ontstaan, zowel individueel als door dorps- en wijkraden, ondernemers, verenigingen en stichtingen. De vele mantelzorgers en andere vrijwilligers zorgen voor een sterke gemeenschap. Maar denk bijvoorbeeld ook aan de huiskamers en andere accommodaties, de sportaanbieders, cultuurverenigingen en andere maatschappelijke organisaties. Zij hebben in belangrijke mate bijgedragen aan de kracht van de samenleving. De inwoners hebben zelf of samen met anderen plannen ontwikkeld voor de dorpen en wijken en ook zijn dorps- en wijkondersteuners aangesteld. In het Jaar van de Ontmoeting hebben inwoners bijvoorbeeld activiteiten opgezet om asielmigranten te helpen integreren.

Gemeente en samenleving pakken veel zaken in gezamenlijkheid op. We hebben initiatieven gestimuleerd die uit de samenleving komen en die bijdragen aan een verbetering van de sociale leefomgeving. Inwonersinitiatieven hebben we benaderd met een positieve grondhouding. Right to Challenge, ofwel het uitdaagrecht, is een voorbeeld van hoe we de gemeenschap stimuleren om meer verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen leefomgeving. Hiermee kunnen inwoners zelf (deel)taken van de gemeente uitvoeren, als ze denken dat ze dat beter of goedkoper kunnen doen.

Het vergroten van de kracht van de samenleving blijft ook de komende jaren aandacht vragen. Een belangrijk aspect daarbij is de rol die we als gemeente innemen in processen. Niet meer een overwegend leidende rol, maar meer faciliterend, ondersteunend en adviserend.

Missie uit 'Ontmoeten, Meedoen, Ondersteunen in het Sociaal Domein (OMO), 2014

We helpen en stimuleren de Gennepse inwoners andere mensen te ontmoeten, mee te doen aan de gemeenschap en anderen te ondersteunen om zo de sociale cohesie te versterken en te vergroten en hiermee een bijdrage te leveren aan de leefbaarheid in de leefomgeving.

2.2 POSITIEVE GEZONDHEID

Bij positieve gezondheid gaat het niet om de af- of aanwezigheid van ziekte, maar om het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen en beperkingen van het leven om

te gaan en zo veel mogelijk de eigen regie te voeren. Positieve gezondheid stond als zodanig nog niet in het OMO-beleid, maar sloot inhoudelijk wel aan op de uitgangspunten daarvan. Inmiddels is het een begrip geworden binnen onze gemeente, maar ook daarbuiten. Met Limburg Positief Gezond wordt in de provincie Limburg het gedachtengoed van positieve gezondheid uitgedragen. Ook in de regio is positieve gezondheid een belangrijk aandachtspunt. In de regiovisie is gekozen voor één nadrukkelijke ambitie: het zijn van de gezondste regio.

Met positieve gezondheid als rode draad hebben we gewerkt aan een betere gezondheid(sbeleving) van de inwoners en het verkleinen van gezondheidsachterstanden. Samen met onder andere onze huisartsen en de GGD hebben we positieve gezondheid gestimuleerd en handvatten aangereikt om de eigen regie te vergroten. Zo willen we positieve gezondheid in de samenleving verankeren.

Positieve gezondheid blijft ook de komende jaren een speerpunt.

2.3 COLLECTIEVE EN ALGEMENE VOORZIENINGEN

We wilden ook algemene en collectieve voorzieningen inrichten om een alternatief te bieden voor de stijgende vraag naar individuele voorzieningen. Daarom hebben we de afgelopen jaren verschillende initiatieven gefinancierd, ondersteund of gefaciliteerd. Voorbeelden zijn de ontmoetingsactiviteiten in de huiskamers, maar ook eenmalige en jaarlijkse activiteiten zoals de Doe je mee-dag en de diverse activiteiten van het jeugd- en jongerenwerk. We hebben wijken en buurten ondersteund bij het maken van eigen plannen zoals de wijkcorporatie voor hulp en ondersteuning, een voorzieningenpool in Ven-Zelderheide en Ottersum en open inlopen zodat mensen elkaar kunnen ontmoeten. Ondersteuning was overigens niet altijd nodig. Sommige initiatieven zijn ontstaan zonder dat wij daaraan hebben bijgedragen. Een voorbeeld is de sociale kringloopwinkel van de stichting MaGe.

Desondanks is er nog veel werk te verzetten. Bijvoorbeeld om een voorzieningenpool in andere kernen te ontwikkelen. Ook de ontwikkeling van algemene voorzieningen is nog onvoldoende van de grond gekomen. Denk bijvoorbeeld aan open inlopen of dagbesteding voor ouderen en GGZ cliënten.

Het aanbod van collectieve voorzieningen in de dorpen en wijken zorgt voor minder individuele vragen van inwoners aan de gemeente, maar het daadwerkelijk effect dat de voorzieningen hebben op deze maatwerkvoorzieningen is nog onvoldoende meetbaar.

Wij blijven de ontwikkeling van collectieve en algemene voorzieningen ondersteunen en stimuleren om alternatieven voor maatwerkvoorzieningen te realiseren. Zo kan er, gezamenlijk met de voorzieningen die gemeente aanbiedt, een samenhangend en divers aanbod aan activiteiten ontstaan.

We willen meer inzicht krijgen in de effecten van het gebruik van algemene voorzieningen op dat van maatwerkvoorzieningen. Daarom gaan we meer aandacht besteden aan monitoring.

2.4 INDIVIDUELE VOORZIENINGEN (JEUGD EN WMO)

Gennep kent een specifieke inwonerspopulatie waarbij we zien dat er, behalve een steeds groter wordende groep ouderen door de vergrijzing, er relatief veel inwoners een licht verstandelijke beperking hebben. Deze doelgroep vraagt veel ondersteuning in de vorm van begeleiding voor de individuele inwoners, maar ook voor het gezin. Bij jeugd zien we dit terug in een relatief grote groep kinderen die onder toezicht staan of volledig uit huis zijn geplaatst. Bij de WMO uit zich dit in de inzet van begeleiding en dagbesteding.

De ontwikkeling van het aantal kinderen dat gebruik maakt van jeugdhulp is de laatste jaren redelijk stabiel. Wel zien we dat er met name bij GGZ-problematiek een verschuiving heeft plaatsgevonden van lichte zorg naar zwaardere vormen van GGZ-behandeling. Daarom kent Gennep sinds 2 jaar de praktijkondersteuner GGZ-Jeugd. Hiermee voorkomen we verwijzingen naar de GGZ, maar kan daarnaast ook gericht worden verwezen. Samen met zorgaanbieders werken we er aan om zoveel mogelijk hulp aan huis te verzorgen, zodat verblijf tot een minimum wordt beperkt.

Het aantal mensen dat gebruik maakt van individuele Wmo voorzieningen is op onderdelen vrij stabiel de afgelopen jaren. We zien een stijging in hulp bij huishouden, de regiotaxi en individuele begeleiding. Deze stijging wordt veroorzaakt door de toenemende vergrijzing en het langer thuis blijven wonen, maar ook door de verlaging van de eigen bijdrage voor hulp in het huishouden.

We blijven er voor zorgen dat iedereen de juiste zorg ontvangt.

2.5 ARBEIDSPARTICIPATIE

We hebben inmiddels een integraal en samenhangende begeleiding naar werk en/of maatschappelijke participatie op maat. Deze begeleiding loopt van arbeidsmatige dagbesteding, via werkervaring en training tot en met baanbemiddeling. We kunnen iedereen een passend aanbod doen en ondersteunen wie dat nodig heeft. We hebben de uitvoering ondergebracht bij de lokale uitvoeringsorganisatie Intos.

In 2015 is de toeleiding naar werk tijdelijk minder intensief geweest. Dit leidde al snel tot oplopende uitkeringsaantallen. Van 2016 tot en met 2018 moest Gennep geld bijleggen om bijstandsuitkeringen te kunnen betalen. Inmiddels worden weer alle inwoners met bijstand begeleid naar een baan, naar deeltijdwerk of naar andere vormen van participatie. Dat heeft succes. Inmiddels houdt Gennep geld over op de bijstandsverlening.

In het aanbestedingsbeleid vragen wij ondernemers om plekken vrij te maken voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt. Daarmee maken we de arbeidsmarkt en samenleving inclusiever. Samen met regiogemeenten en UWV hebben we daarnaast het actieve gesprek met ondernemers/werkgevers over het in dienst nemen van inwoners met een beperking. Tot slot hebben we via de arbeidsmarktvisie een verbinding gemaakt met het economisch beleid van de gemeente.

We zijn echter niet klaar. Het méér leveren van maatwerk heeft onze aandacht. We gaan inwoners die langdurig gebruik maken van een uitkering vaker een maatschappelijke rol laten vervullen in het sociaal domein, zoals burenhulp. De verbinding met ondernemers is nodig en moet verder uitgebouwd worden.

Meer nadruk op maatwerk en verbinding met ondernemers worden de speerpunten in komende jaren.

2.6 VAN BUITEN NAAR BINNEN

We hebben veel contacten met de gemeenschap, zowel ambtelijk als bestuurlijk. We werken op locatie en hebben korte lijnen. Onze inwoners zijn voor ons geen nummer, maar kennen wij persoonlijk. Bij klanttevredenheidsonderzoeken in het sociaal domein beoordelen onze inwoners onze dienstverlening al enkele jaren met een ruime 7. De recent opgestelde visie op dienstverlening en het organisatie-ontwikkeltraject bouwen verder aan een sterkere inwoner-georiënteerde werkpraktijk.

De komende jaren blijven we onze dienstverlening verder ontwikkelen.

2.7 SAMENWERKING

Binnen het sociaal domein werkt Gennepe samen met de 7 andere gemeenten van Noord-Limburg. We kopen gezamenlijk in voor Jeugd en Wmo en het arbeidsmarktbeleid krijgt handen en voeten in het gezamenlijke Werkgeversservicepunt Noord-Limburg. De taakverzwaring maakt dat we sommige werkzaamheden alleen maar regionaal uit kunnen voeren. Het sociaal domein is ook stevig verankerd in de Regiovisie en de daarop gebaseerde Investeringsagenda. Hoewel de meerwaarde van regionale samenwerking groot is, is het altijd niet altijd gemakkelijk. Gemeenten in de regio houden soms vast aan de eigen autonomie en de oriëntatie van Gennepe komt niet altijd overeen met de gebiedsindeling van de regio.

We hebben veel energie gestoken in het creëren van een goed netwerk met onze professionele partners. Zo hebben we er voor kunnen zorgen dat zorg en ondersteuning beter op elkaar zijn afgestemd. Ook hebben we vroegtijdig signalen met elkaar gedeeld zodat er op de veranderende zorg- en ondersteuningsvraag kan worden ingespeeld. Bijvoorbeeld de afstemming met de ouderenverpleegkundigen, huisartsen, politie, Veilig Thuis, GGZ en verslavingszorg. Samenwerking heeft ook voor meer kennis en knowhow gezorgd. We leren veel van elkaar, zowel overkoepelend als op casusniveau.

Door in te zetten op participatie en samen te werken in de gemeenschap, is een netwerk ontstaan met maatschappelijke partners. Daardoor bereiken signalen ons eerder. Regelmatig zien we dat deze organisaties kwetsbaar zijn, bijvoorbeeld omdat ze op enkele enthousiaste mensen leunen of een vergrijzend vrijwilligersbestand hebben.

We willen de samenwerking in de regio, maar ook met onze professionele partners en maatschappelijke organisaties verder versterken. Het signaal dat dit nodig en gewenst is, is ook afgegeven door onze partners. Het behouden en versterken van vrijwilligers heeft aandacht nodig.

2.8 FINANCIËN

We hebben de afgelopen jaren onze financiën steeds goed op orde gehad. We hadden tekorten in de Jeugdzorg, maar die hebben we kunnen compenseren met overschotten in de Wmo. Het budget was voldoende om onze taken uit te voeren. Per saldo hadden we een positief resultaat: tot en met 2019 hebben we zelfs de algemene reserve aan kunnen vullen.

Helaas biedt dit geen garantie voor de toekomst. Zo zien we bijvoorbeeld de kosten op het gebied van de Wmo oplopen en we verwachten dat deze trend door zal zetten. Onze inwoners worden ouder, blijven langer thuis wonen en hebben daardoor een grotere hulpvraag. Daarin is Gennep niet uniek. We werk in de regio samen met de 7 gemeenten aan het verbeteren van sturing en inkoop, zodat we ook in de toekomst een passende ondersteuning inzetten, tegen een juist tarief. Daarmee houden we in de toekomst de zorg betaalbaar.

Daarnaast hebben we in vergelijking met andere gemeenten een bijzondere populatie met relatief veel mensen met een licht verstandelijke beperking.

We zetten meer in op inzicht en sturing om de kosten beheersbaar te houden.

3 Onze visie op het sociaal domein

De transformatie naar een participatiesamenleving met een vitale gemeenschap, krachtige inwoners en een overheid die de beweging maakt van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat' is niet nieuw. Die beweging hebben we al in 2012 ingezet met het toenmalige OMO-beleid en zetten we de komende jaren voort. Als stip op de horizon hebben we de volgende visie geformuleerd:

We streven naar een sterke en sociale Gennepse samenleving waarin mensen elkaar accepteren en zich verantwoordelijk voelen voor zichzelf én voor elkaar. Een samenleving waar we met elkaar de zorg dragen voor mensen die dat nodig hebben. In deze samenleving kan iedereen gelijkwaardig en naar vermogen meedoen. Passende en samenhangende zorg is vanzelfsprekend.

De gemeentelijke organisatie is onderdeel van deze samenleving. Samen met anderen willen we vorm geven aan een toekomstbestendig en samenhangend sociaal domein. We willen inwoners stimuleren de verantwoordelijkheid voor zichzelf en voor elkaar te nemen. Wie niet zonder ondersteuning kan, krijgt de zorg die nodig is.

Onze activiteiten in het sociaal domein moeten passen in deze visie. Daarmee biedt de visie het kader: wat we doen binnen het brede sociale domein moet passen in en bijdragen aan het realiseren van deze visie.

4 Beleidsdoelen

Met de visie geven we richting aan de koers voor het sociaal domein. Daarom hebben we een aantal beleidsdoelen geformuleerd. Dit zijn onze speerpunten waaraan we de komende jaren aandacht willen besteden om invulling aan de visie te geven.

4.1 WE VERGROTEN DE KRACHT VAN DE INWONERS EN DE GEMEENSCHAP

We zien dat er veel kracht en energie bij onze inwoners en in de Gennepe samenleving aanwezig is. Denk aan de talloze inwonersinitiatieven en het rijke verenigingsleven. Sportaanbieders, huiskamers en cultuurverenigingen dragen bij aan een krachtige gemeenschap, waar mensen oog hebben voor elkaar. Deze kracht willen we behouden en verder versterken. Zo ontstaat een gemeenschap waarin het vanzelfsprekend is dat inwoners voor zichzelf en voor anderen zorgen, en waarin iedereen gelijkwaardig en naar vermogen mee kan doen.

Hoe we dat willen doen, hangt af van de situatie. Wanneer mogelijk en gewenst, laten we het initiatief bij de inwoner of de gemeenschap zelf. We zien hierin een grote rol voor de dorps- en wijkraden met hun dorpsondersteuners. In veel gevallen zullen we samen met de inwoners of de gemeenschap optrekken. Hoe die samenwerking eruit gaat zien, is op voorhand niet te zeggen. Het betreft veelal maatwerk, waarbij we steeds kijken wat nodig en wenselijk is. We blijven weg als we niet nodig zijn. Maar waar we een meerwaarde hebben, nemen we onze verantwoordelijkheid en zijn er voor onze inwoners. Zo zorgen we samen voor een vitale gemeenschap.

We hebben grote waardering voor de inzet van onze vrijwilligers en mantelzorgers. Zeker ook voor de jonge mantelzorgers. We willen deze waardering uitspreken met bijvoorbeeld de mantelzorgmarkt. Maar ook willen we knelpunten signaleren en vrijwilligers en mantelzorgers ondersteunen en ontlasten. We maken werk van mantelzorg- en vrijwilligersbeleid.

4.2 WE INVESTEREN IN PREVENTIE EN POSITIEVE GEZONDHEID

Preventie en positieve gezondheid zijn belangrijke pijlers van het Gennepe sociale beleid. Preventie voorkomt dat er problemen ontstaan of bestaande problemen erger worden. Zo blijven inwoners langer vitaal en kunnen zij beter voor zichzelf en anderen zorgen. Preventie is een heel breed begrip. Denk aan algemene voorzieningen waar inwoners zonder indicatie gebruik van kunnen maken. Maar ook het vroegtijdig signaleren van problemen is preventie, net zoals voorlichting, campagnes en trajecten waarin mensen bewust worden gemaakt van het belang van een vitale levensstijl.

Bij positieve gezondheid gaat het erom dat mensen zich aanpassen aan de uitdagingen en beperkingen van het leven en zelf de regie voeren. Ook hier staat dus de kracht van de inwoner

centraal. Ook in de regio is veel aandacht voor gezondheid. In de regiovisie heeft Noord Limburg gekozen voor één nadrukkelijke ambitie: het zijn van de gezondste regio.

4.3 KWETSBARE INWONERS WORDEN ONDERSTEUND

Van individuele inwoners verwachten wij dat zij de eigen mogelijkheden zoveel mogelijk benutten. Tegelijkertijd weten we dat niet iedereen in staat is om uitdagingen en problemen zelf of met behulp van de mensen om hen heen op te lossen. Soms hebben mensen tijdelijk ondersteuning nodig, maar daarnaast is er een groep kwetsbare inwoners in Gennep die blijvend ondersteuning nodig heeft.

Wanneer het niet lukt om -tijdelijk- problemen op eigen kracht of met behulp van de mensen om hen heen op te lossen, kijken we samen met de inwoner of een vorm van informele zorg mogelijk is. Bijvoorbeeld via de huiskamers of inwonersinitiatieven. De zorg van de gemeente sluit daar aanvullend op aan. We zorgen ervoor dat niemand tussen wal en schip raakt. We werken vanuit het principe één gezin, één plan, één regisseur. We werken nauw samen met professionele en maatschappelijke organisaties om in een vroeg stadium signalen op te vangen.

4.4 WE WERKEN AAN EEN INCLUSIEVE SAMENLEVING

De gemeente Gennep is een diverse samenleving. Met divers bedoelen we alle kenmerken waarop mensen van elkaar verschillen. Deze verschillen hebben invloed op de manier waarop de Gennepse inwoners met elkaar samenleven.

Wij streven naar een duurzame inclusieve samenleving, waarin iedereen gelijkwaardig kan deelnemen en waarin iedereen zich zo goed mogelijk voelt. Dit proberen wij in gezamenlijkheid met onze inwoners en organisaties en vanuit verschillende beleidsterreinen te realiseren, bijvoorbeeld met de uitvoering van het VN-verdrag Handicap. Sinds 2019 zijn we een Global Goals gemeente. Het werken aan een inclusieve samenleving sluit hier naadloos bij aan.

4.5 WE WERKEN VANUIT EEN INTEGRALE EN SAMENHANGENDE AANPAK

Er zijn veel raakvlakken tussen Wmo, Participatiewet en Jeugdwet. Maar daarnaast zien we een samenhang met andere beleidsvelden, zoals cultuur, sport en bewegen, speelruimte, veiligheid en de leefomgeving. Gezondheid en welzijn raken veel andere beleidsterreinen. Door integraal te werken is het mogelijk om tot een samenhangende en effectieve aanpak te komen.

Kunst, cultuur, sport en bewegen bevorderen de participatie van inwoners. De inwoners van de gemeente Gennep zoeken samen naar manieren om de gemeenschap vorm te geven. Kunst en cultuur verbinden, zorgen voor ontmoeting en dragen bij aan de sociale samenhang en leefbaarheid in de kernen. Datzelfde geldt voor sport en bewegen. Naast het feit dat de inzet van een gezonde

leefstijl door sport en bewegen preventief kan werken en bij kan dragen aan de kwaliteit van leven, brengt sport mensen samen. Ons doorlopende uitvoeringsprogramma Gennep Doet Mee is op al deze facetten gericht en via de jeugdfondsen voor sport en cultuur zorgen we dat dit voor alle kinderen bereikbaar is.

Veiligheid is een basisbehoefte. Mensen willen zich veilig voelen, zowel thuis als op straat. Maar niet voor iedereen is veiligheid vanzelfsprekend. Wij hebben aandacht voor kwetsbare personen, die gemakkelijker terechtkomen in onveilige situaties. Bijvoorbeeld omdat ze sneller slachtoffer worden van criminaliteit. In 2019 is het Integraal Veiligheidsbeleid van Gennep vastgesteld. Hierin is nadrukkelijk aandacht voor kwetsbare inwoners.

Ook de inrichting van de gemeente is van invloed op onze gezondheid en welbevinden. Een aantrekkelijke leefomgeving nodigt uit tot ontmoeten en bewegen en bevordert de sociale cohesie. Inwoners kunnen daardoor beter meedoen aan de samenleving. Maar denk bijvoorbeeld ook aan geschikte huisvesting voor mensen met een zorgvraag. In de Omgevingswet maken we de verbinding met het sociale en het fysieke domein.

Wij zien deze beleidsterreinen niet los van elkaar. Ze dragen bij aan een gezondere en fijne leefomgeving, meer sociale samenhang en meer participatie. Een krachtige en vitale gemeenschap dus, waar het voor iedereen goed toeven is.

5 Hoe pakken we dat aan?

Om de visie en de beleidsdoelen uit dit document te realiseren, hebben we een aanpak nodig die dat ondersteunt. In dit hoofdstuk leggen we uit welke activiteiten daarvoor nodig zijn.

5.1 WE STELLEN ONZE INWONER(S) CENTRAAL

We hebben veel ruimte voor persoonlijke aandacht, bijvoorbeeld via de keukentafelgesprekken en onze aanwezigheid in de huiskamers. Tegelijkertijd kunnen onze inwoners ook steeds gemakkelijker gebruik maken van onze digitale dienstverlening. We verwachten dat inwoners eerst de eigen mogelijkheden verkennen, maar we ondersteunen ze daarbij als dat wenselijk of noodzakelijk is.

We werken vanuit een integrale aanpak. Dat wil zeggen dat we aandacht hebben voor alle leefgebieden en vragen waar de inwoner mee te maken heeft. Maar ook dat we zoveel mogelijk werken vanuit het principe één gezin, één plan, één regisseur. Zo voorkomen we dat gezinnen worden geconfronteerd met veel verschillende hulpverleners.

We staan niet alleen klaar voor individuele inwoners, maar ook voor maatschappelijke organisaties, sportaanbieders, verenigingen en andere initiatiefnemers. We stimuleren, denken mee, faciliteren en ondersteunen.

5.2 WE HOUDEN GRIP OP ONZE KWALITEIT EN FINANCIËN

Onze financiële positie vraagt de komende jaren onze aandacht. We willen financieel grip houden op de taken die we uitvoeren. Omdat budgetten voor Jeugd, begeleiding bij Participatie en Wmo zijn opgegaan in een algemene uitkering, is het noodzakelijk om meer inzicht en betere sturing te ontwikkelen. Maar ook het langer thuis blijven wonen, de toenemende vergrijzing, mogelijke bezuinigingen van het rijk maken dat we steeds moeten zoeken naar een goede verhouding tussen het bieden van passende zorg en het beheersbaar houden van de kosten. We zijn alert op subsidieregelingen (landelijk, provinciaal en regionaal).

Het beter monitoren van gegevens helpt ons om keuzes te maken, te verantwoorden welke maatregelen we nemen en te evalueren of de genomen maatregelen effect hebben. Er is al veel informatie beschikbaar. Denk bijvoorbeeld aan gegevens uit klantgesprekken, cliëntervaringsonderzoeken, www.waarstaatjegemeente.nl, etc. De informatie gaan we beter inzetten voor onze monitoring en sturing.

5.3 WE COMMUNICEREN HELDER EN DUIDELIJK

Door goed te communiceren dragen we bij aan de eigen kracht van zowel individuele inwoners als de gemeenschap. Als we inwoners en organisaties op de juiste wijze informeren, kunnen ze meer zelf oplossen en weten ze ook beter waar ze terecht kunnen met vragen en problemen. Verwachtingen en verantwoordelijkheden zijn hiermee ook duidelijker. De inwoner kiest het communicatiekanaal dat het beste bij hem past. We hebben ook aandacht voor mensen die minder goed kunnen lezen of schrijven en/of moeite hebben met de Nederlandse taal.

We blijven de dialoog aangaan met inwoners en (maatschappelijke) organisaties. Zo blijven wij beter op de hoogte van wat er leeft. Samen kijken we wat we voor en met elkaar kunnen betekenen en wat ieders bijdrage daarbij is.

5.4 WE WERKEN SAMEN ALS DAT EEN MEERWAARDE HEEFT

De veranderingen in het sociaal domein vragen om samenwerking. Alleen met elkaar – inwoners, (maatschappelijke) organisaties, professionele organisaties– kunnen we vorm geven aan de veranderingen en vraagstukken effectief oppakken.

Ook in de regio en met andere buurgemeenten werken we nauw samen. Zo kunnen we samen onze dienstverlening aan onze inwoners verbeteren, bijvoorbeeld door gezamenlijk in te kopen en kennis met elkaar te delen.

6 Een visie, en nu verder!

Het vertrekpunt voor deze visie was de koers die we in 2012 al hebben ingezet met het toenmalige OMO-beleid. Met het opstellen van dit document zetten we een volgende stap in de transformatie van het sociaal beleid. Een stap naar een vitale Gennepse samenleving, waarin inwoners zich verantwoordelijk voelen voor zichzelf en voor elkaar. Een samenleving waar het goed toeven is.

De visie en beleidsdoelen vormen het kader voor het beleid van de komende jaren. Het vormgeven daarvan vraagt iets van ons allemaal. Van onze inwoners vragen we meer eigen initiatief, regie en verantwoordelijkheid. Van onze organisatie vragen we niet meer een overwegend leidende rol, maar een ondersteunende, stimulerende en adviserende rol. Dat gaat niet van vandaag op morgen. Maar samen met onze inwoners en onze partners willen en kunnen we vormgeven aan de transformatie van het sociaal domein.

Op basis van de visie maken we een uitvoeringsprogramma, waarin we met concrete acties en maatregelen voor de komende jaren beschrijven hoe we de visie willen realiseren. In het uitvoeringsprogramma streven we steeds naar een integrale aanpak. Net zoals wij voor de visie hebben gedaan, zullen we ook bij het opstellen van uitvoeringsprogramma's het gesprek aangaan met inwoners en onze partners. Zo maken we samen (een sociaal) Gennep!

